

חוק המפלגות (בחירות מקדימות לכנסת השבע עשרה) (הוראת שעה), התשס"ו-2005*

1. חוק המפלגות, התשנ"ב-1992' (להלן – החוק העיקרי), יחול, לענין ההוראות שבו שענינן בחירות מקדימות, על בחירות מקדימות לכנסת השבע עשרה בשינויים המפורטים בהוראת שעה זו.

2. בסעיף 17 בחוק העיקרי, במקום "הוראות חוק הבחירות" יבוא "הוראות סעיפים 8 עד 12 בחוק הבחירות".

3. בסעיף 28א בחוק העיקרי –

(1) ברישה, אחרי "בפרק זה" יבוא "ובסעיף 17";

(2) בהגדרה "בחירות מקדימות", המילים "שזכאים להשתתף בהן כלל חברי המפלגה" – יימחקו;

(3) אחרי ההגדרה "בחירות מקדימות" יבוא:

"הוצאה" – בכסף או בשווה כסף, במישרין או בעקיפין, בארץ או בחוץ לארץ, במזומנים או בהתחייבות מכל סוג;

(4) במקום ההגדרה "מועמד" יבוא:

"מועמד" – מי שהכריז על עצמו כמועמד, או הודיע ברבים על כוונתו, בעל פה או בכתב, במפורש או על דרך התנהגות, להתמודד, בבחירות מקדימות, לתפקיד של יושב ראש המפלגה או להיות מועמד מטעמה לאחד מאלה: ראש

* התקבל בכנסת ביום כ"ז בחשון התשס"ו (29 בנובמבר 2005); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הכנסת – 101, מיום י"ט בחשון התשס"ו (21 בנובמבר 2005), עמ' 34.
1 ס"ח התשנ"ב, עמ' 190; התשס"ד, עמ' 150.

הממשלה, שר או חבר הכנסת; לענין זה, "התנהגות" – לרבות הוצאה או גיוס תרומות למטרת קידום מועמדותו בבחירות מקדימות".

החלפת סעיפים
228 ו-228ג

4. במקום סעיפים 228 ו-228ג בחוק העיקרי יבוא:

"תקופת הבחירות המקדימות לכנסת השבע עשרה
228. תקופת הבחירות המקדימות לכנסת השבע עשרה היא התקופה שנקבעה לפי סעיף 228 בחוק העיקרי בנוסחו ערב תחילתו של חוק המפלגות (בחירות מקדימות לכנסת השבע עשרה) (הוראת שעה), התשס"ו-2005 (להלן – הוראת שעה זו), או התקופה שמיום תחילתה של הוראת שעה זו, הכל לפי המוקדם.

הודעה על מועד בחירות
228ג. (א) מפלגה תודיע לרשם ולמבקר המדינה על מועד בחירות מקדימות שפרק זה דן בהן, בתוך שבעה ימים מיום תחילתה של הוראת שעה זו; נקבע מועד הבחירות במועד מאוחר יותר, תודיע על כך המפלגה כאמור בתוך שלושה ימים מהיום שבו נקבע המועד; ההודעה תכלול את מספר בעלי זכות הבחירה, במסגרת ארצית או אזוירית, לפי הענין.

(ב) שונה מועד בחירות מקדימות שלגביו נמסרה הודעה כאמור בסעיף קטן (א), תודיע על כך המפלגה לרשם ולמבקר המדינה בתוך שלושה ימים מהיום שבו נקבע המועד החדש; חל שינוי במספר בעלי זכות הבחירה שעליו הודיעה המפלגה בהודעתה הראשונה לפי סעיף קטן (א), לא יהיה בו כדי לשנות את הסכום הכולל כאמור בסעיף 228.

תיקון סעיף 128

5. בסעיף 128 בחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום הסכום כאמור בו יבוא "עשרת אלפים שקלים חדשים";

(2) בסעיף קטן (ב), המילים "ישזכאים להשתתף בהן כלל חברי המפלגה," – יימחקו.

תיקון סעיף 1128

6. בסעיף 1128(ב) בחוק העיקרי, במקום "למוסד לביקורת של המפלגה" יבוא "למבקר המדינה".

החלפת סעיפים
228 ו-228ט

7. במקום סעיפים 228 ו-228ט בחוק העיקרי יבוא:

"הגבלה כוללת של הוצאה והכנסה
228. (א) מועמד לא יקבל תרומות בשווי כולל העולה על הסכום שנקבע בסעיף זה, ולא יוציא למימון מערכת הבחירות המקדימות שלו ועד תום 14 ימים לאחר סיום הבחירות המקדימות, סכום העולה על אותו הסכום, לפי מספר בעלי זכות הבחירה לענין אותו מועמד, כאמור בהודעה שנמסרה לפי סעיף 228ג(א) בדלקמן:

מספר בעלי זכות הבחירה	הסכום הכולל
(1) עד 500	50,000 שקלים חדשים
(2) 501 עד 5,000	275,000 שקלים חדשים
(3) 5001 ומעלה	400,000 שקלים חדשים.

(ב) בבחירות שבהן עומד לבחירה מועמד לתפקיד של ראש הממשלה או ראש המפלגה, יהיה הסכום לענין סעיף זה פי חמישה מן הסכומים הנקובים בסעיף קטן (א), לפי הענין; התמודד מועמד לתפקיד כאמור בסעיף קטן זה וכן לתפקיד חבר הכנסת באותה מפלגה יחולו כל אלה:

(1) הסכום הכולל להתמודדות על שני התפקידים יהיה הסכום שלפי סעיף קטן זה;

(2) סכום ההוצאות של המועמד לתפקיד של חבר הכנסת, מיום שהסתיימה מערכת הבחירות שלו לראשות הממשלה או לראשות המפלגה עד תום 14 ימים לאחר סיום הבחירות המקדימות לתפקיד חבר הכנסת, לא יעלה על 40% מהסכום הנקוב בסעיף קטן (א).

(ג) התחילה תקופת בחירות מקדימות לכנסת השבע עשרה לפי סעיף 28 בחוק העיקרי כנוסחו ערב תחילתה של הוראת שעה זו, ולא הסתיימה עד תחילתה של הוראת שעה זו, יחולו ההגבלות על סכומי תרומות והוצאות לפי סעיף זה וסעיף 28 כנוסחו בהוראת שעה זו, על התקופה כולה, אלא אם כן נקבעו סכומים מרביים נמוכים יותר לפי הוראות סעיף 28 כנוסחו בהוראת שעה זו.

(ד) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על מועמד שהתמודד לתפקיד של ראש הממשלה או ראש המפלגה וכן לתפקיד חבר הכנסת באותה מפלגה, אם מערכת הבחירות המקדימות במפלגה לתפקיד ראש הממשלה או ראש המפלגה הסתיימה לפני תחילתה של הוראת שעה זו; על הבחירות המקדימות של אותו מועמד לתפקיד של חבר הכנסת יחולו סעיפים קטנים (א) ו-(ג), לפי הענין.

28. (א) מפלגה רשאית, עד יום ד' בכסלו התשס"ו (5 בדצמבר 2005), לקבוע בתקנון או בהחלטת המוסד המוסמך לכך, ובגבולות האמורים בסעיף 28ח, סכומים מרביים נמוכים יותר מהסכומים הקבועים בסעיף האמור למערכות בחירות שונות, וכן אמות מידה לקביעת הסכומים, בשים לב לאופי התפקיד ולהיקף בעלי הזכות לבחור.

הגבלה כוללת על פי החלטת המפלגה

(ב) מפלגה תודיע למבקר המדינה על קביעה או החלטה כאמור בסעיף קטן (א) בתוך 24 שעות מעת קבלתה; מבקר המדינה יפרסם את קביעת המפלגה או החלטתה לפי סעיף זה בתוך יומיים מיום שקיבל את ההודעה, והקביעה או ההחלטה תיכנס לתוקפה למחרת הפרסום.

8. תיקון סעיף 28יב בחוק העיקרי, במקום "שהמוסד לביקורת של המפלגה" יבוא "שמבקר המדינה".

9. בסעיף 28יג בחוק העיקרי, במקום "המוסד לביקורת של המפלגה" יבוא "מבקר המדינה".

10. במקום סעיף 28יז בחוק העיקרי יבוא:

28. (א) מועמד, או מי שמבקר המדינה קבע לגביו, לפי סעיף 28יב, כי פעולותיו מכוונות בעיקרן להביא לבחירתו של מועמד, רשאים לבקש ממבקר המדינה חוות דעת אם תרומה מסוימת, הוצאה מסוימת או סוג מסוים של הוצאות, מהווים תרומה או הוצאות למימון מערכת הבחירות.

"חוות דעת של מבקר המדינה

(ב) חוות הדעת תינתן בתוך עשרה ימי עבודה ותימסר למועמד; היתה הבקשה של מי שמבקר המדינה קבע לגביו לפי סעיף 28יב, תימסר חוות הדעת גם לו.

(ג) מבקר המדינה רשאי למסור את חוות הדעת לכל המפלגות או לפרסמה ברבים.

11. סעיף 28טו בחוק העיקרי לא יחול.

אי-תחולת סעיף 28טו

12. בסעיף 28יט בחוק העיקרי –

תיקון סעיף 28יט

(1) בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "הרשם" יבוא "מבקר המדינה";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "המוסד לביקורת של המפלגה" יבוא "מבקר המדינה".

החלפת סעיף 28ב

13. במקום סעיף 28כ בחוק העיקרי יבוא:

28כ. (א) מועמד ימסור למבקר המדינה 7 ימים לפני הבחירות המקדימות, רשימה של התורמים לפי סעיפים 128 ו-1128 ושל התרומות שקיבל למימון מועמדותו בשנה שקדמה ליום תחילתה של הוראת שעה זו; הרשימה תכלול את סכום התרומה שנתן כל תורם.

"פרסום רשימת תורמים ותרומות

(ב) מועמד ימסור למבקר המדינה הודעה על כל תרומה שהתקבלה לאחר מסירת הרשימה לפי סעיף קטן (א), לא יאוחר מ-24 שעות ממועד קבלת התרומה.

(ג) מבקר המדינה יפרסם לאחר יום הבחירות המקדימות, בדרך שיקבע, את שמות התורמים כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) אשר תרמו 1,000 שקלים חדשים או יותר ואת הסכומים שתרמו, והוא רשאי, על פי שיקול דעתו, לפרסם גם את שמות אלה שתרמו סכומים קטנים יותר; מבקר המדינה לא יפרסם תרומה שהתקבלה ערב תחילתה של הוראת שעה זו ואשר המועמד החזירה לתורם."

החלפת סעיף 28כא

14. במקום סעיף 28כא בחוק העיקרי יבוא:

28כא. (א) מועמד ימסור למבקר המדינה לא יאוחר מארבעה שבועות לאחר יום הבחירות המקדימות דוח על תרומות שקיבל והוצאות שהוציא למימון מערכת הבחירות; התמודד המועמד על תפקיד של ראש הממשלה או ראש המפלגה, רשאי הוא להגיש דוח כאמור לא יאוחר משישה שבועות לאחר יום הבחירות המקדימות.

(ב) מבקר המדינה רשאי להאריך את התקופות האמורות בסעיף קטן (א), אם סבר כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת."

15. בסעיף 28כב בחוק העיקרי, בסופו יבוא "שניתן בהתאם לסעיף 15 לפקודת הראיות תיקון סעיף 28כב [נוסח חדש], התשל"א-1971²."

החלפת סעיפים 28כג ו-28כד

16. במקום סעיפים 28כג ו-28כד בחוק העיקרי יבוא:

28כג. מבקר המדינה יוציא הנחיות לענין ביצוע הוראות פרק זה כנוסחו בהוראת שעה זו.

"הנחיות מבקר המדינה

28כד. בתוך שנים עשר שבועות מיום שקיבל דוח לפי סעיף 28כא, ימסור מבקר המדינה ליושב ראש הכנסת ולמוסד לביקורת של המפלגה, דוח על ביקורת החשבונות של המועמד בבחירות המקדימות."

דוח מבקר המדינה

הוספת סעיפים 28כה עד 28כז

17. אחרי סעיף 28כז בחוק העיקרי יבוא:

28כה. מועמד יגיש למבקר המדינה, לא יאוחר מחמישה ימים מהיום שבו נרשם, על פי תקנון מפלגתו או החלטת המוסד המוסמך לכך במפלגתו,

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

כמועמד בבחירות מקדימות, תצהיר שניתן בהתאם לסעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, שבו יאשר כי הוא קרא ומודע לכל ההוראות הנוגעות לתרומות, הוצאות וניהול חשבונות בבחירות מקדימות, כפי שנקבעו בחוק זה כנוסחו בהוראת שעה זו, בתקנות לפיו ובהנחיות מבקר המדינה.

איסור שימוש
בנכסי ציבור

28כזה. לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולה לבחירות מקדימות, בכספים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3) ו-(4) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]³, או של תאגיד שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהונו, ולא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או במטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה, למעט השכרתם של אולמות ושל מקומות פומביים פתוחים העומדים כרגיל להשכרה, ולמעט נכסים שהועמדו על ידי המדינה לרשותם של שר, סגן שר או חבר הכנסת.

סמכויות מבקר
המדינה

28כזה. (א) הוראות סעיפים 10ב(ג), 16ד(ז) ו-16ה(ו) בחוק הבחירות לכנסת (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959⁴, בדבר חובת דיווח ומסירת הודעות למבקר המדינה, יחולו גם על בחירות מקדימות לפי הוראת שעה זו, ורשאי מבקר המדינה לדרוש פרטים נוספים, כפי שיקבע.

(ב) מצא מבקר המדינה כי מועמד קיבל תרומה בניגוד לאמור בהוראת שעה זו, יעביר המועמד לאוצר המדינה, בתוך 30 ימים מיום שהודיע לו על כך מבקר המדינה, סכום שגובהו פי שניים מסכום התרומה החורג מהסכום המותר; ואולם רשאי מבקר המדינה לקבוע כי על המועמד להעביר לאוצר המדינה סכום קטן יותר, אם נראה לו שמן הראוי לנהוג כן בהתחשב בנסיבות המקרה.

(ג) (1) מצא מבקר המדינה כי המועמד לא מילא אחר ההוראות הנוגעות לניהול מערכת החשבונות שלו, כפי שנקבעו בחוק זה כנוסחו בהוראת שעה זו או בהנחיות מבקר המדינה, יעביר המועמד לאוצר המדינה, בתוך 30 ימים מיום שהודיע לו על כך מבקר המדינה, סכום שגובהו 15% מסך הוצאות הבחירות, שהוציא לפי קביעת מבקר המדינה; ואולם אם ניהל המועמד מערכת חשבונות לפי הנחיות מבקר המדינה אך בלא הקפדה מלאה עליהן, רשאי מבקר המדינה לקבוע כי יועבר לאוצר המדינה סכום קטן מהסכום האמור, בהתחשב באופי החריגה ובמידתה.

(2) מצא מבקר המדינה כי הוציא המועמד במערכת הבחירות שלו סכום העולה על הסכום הקבוע בסעיפים 28ח או 28ט, יעביר המועמד לאוצר המדינה סכום שגובהו כגובה הסכום החורג מהסכום המותר; ואולם רשאי מבקר המדינה לקבוע כי על המועמד להעביר לאוצר המדינה סכום קטן יותר, בהתחשב בנסיבות המקרה.

(ד) על סכום שיש להעבירו לאוצר המדינה לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ג), תחול פקודת המסים (גביה)⁵ כאילו היה מס.

³ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 138.

⁵ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

- ”עונשין 28כז. (א) מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או קנס פי ארבעה מהסכום העולה על המותר לפי הוראות פרק זה:
- (1) קיבל תרומה בניגוד להוראות פרק זה;
 - (2) הוציא סכום העולה על המותר לפי הוראות פרק זה;
 - (3) נתן תרומה בניגוד להוראות פרק זה.
- (ב) מי שעשה שימוש בנכסי ציבור בניגוד להוראות סעיף 28כזה, דינו – מאסר שישה חודשים.
- (ג) מועמד העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל”ז-1977⁶ (להלן – חוק העונשין):
- (1) לא החזיר תרומה שנתקבלה בניגוד להוראות חוק זה או בסכום העולה על הסכום המרבי המותר, או לא העביר לאוצר המדינה תרומה שנתקבלה בעילום שם, בניגוד להוראות סעיף 28ז;
 - (2) השתמש ביתרת הסכום המותר או לא החזירה, בניגוד להוראות סעיף 28יח;
 - (3) ניהל חשבונות כספי תרומות והוצאות, בניגוד להוראות סעיף 28יט;
 - (4) לא מסר למבקר המדינה רשימה של התורמים ושל התרומות, בניגוד להוראות סעיף 28כב;
 - (5) לא העביר דוח על תרומות שקיבל והוצאות שהוציא, בניגוד להוראות סעיף 28כא;
 - (6) לא הגיש למבקר המדינה תצהיר לפי סעיף 28כה1.
- (ד) מפלגה שלא הודיעה לרשם ולמבקר המדינה על מועד בחירות מקדימות שפרק זה דן בהן או על מספר בעלי זכות בחירה, בניגוד להוראות סעיף 28ג, או על סכומים מרביים בניגוד להוראות סעיף 28ט, דינה – כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.”

- ”עבירה שבוצעה 28כז. (א) נעשה מעשה או מחדל בידי מי שהוסמך על ידי מועמד לפעול בידי מי שהוסמך על ידי מועמד או בידי מי שפעל מטעמו כאמור, שאילו נעשה על ידי המועמד היה עבירה על פי פרק זה, רואים את אותו אדם כאחראי לעבירה.
- (ב) (1) מועמד חייב לפקח ולנקוט את כל האמצעים הסבירים בנסיבות הענין למניעת עבירה מן העבירות המנויות בסעיף 28כז בידי מי שהוסמך על ידו או פעל מטעמו, לקידום מועמדו בבחירות המקדימות; הפר המועמד חובתו זו, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) בחוק העונשין.

⁶ ס”ח התשל”ז, עמ’ 226.

(2) נעברה עבירה מן העבירות המנויות בסעיף 28כז בידי מי שהוסמך על ידי מועמד או מי שפעל מטעמו, לקידום מועמדותו בבחירות המקדימות, חזקה היא כי המועמד הפר את חובתו לפי פסקה (1), אלא אם כן הוכיח המועמד כי נקט את כל האמצעים הסבירים בניסיון הענין כדי למנוע את ביצוע העבירה.

הוראות מעבר

20. (א) סמכויות הביקורת של מבקר המדינה, וחובות הדיווח של מועמד למבקר המדינה לפי הוראות החוק העיקרי כנוסחן בהוראת שעה זו, יחולו לענין מערכת בחירות מקדימות המתנהלת ביום תחילתה של הוראת שעה זו (בסעיף זה – יום התחילה), אף אם החלה לפני יום התחילה, ולענין מועמדים המתמודדים בבחירות מקדימות ביום התחילה אף אם החלו להתמודד לפני יום התחילה, ואולם על פעולה שנעשתה לפני התחילה יחול הדין שהיה קיים בשעת עשייתה בכל הנוגע למגבלות על גיוס תרומות ועל גובה הוצאות, ובכל הנוגע להוראות העונשין, ומבקר המדינה לא יפעיל לגבי פעולה כאמור את הסמכויות הנתונות לו לפי סעיף 28כזה(ב) ו-(ג).

(1) על מערכת בחירות מקדימות לכנסת השבע עשרה שהסתיימה לפני יום התחילה, יחולו סמכויות הביקורת של מבקר המדינה לפי הוראת שעה זו, אך הביקורת תיעשה לפי המגבלות על גיוס תרומות ועל גובה הוצאות לפי הדין שחל ערב יום התחילה, ומבקר המדינה לא יפעיל את הסמכויות הנתונות לו לפי סעיף 28כזה(ב) ו-(ג).

(2) דיווח מועמד למוסד לביקורת של המפלגה לפי הדין שחל ערב יום התחילה, יעביר המוסד לביקורת את הדיווח וכל מידע אחר שבידיו למבקר המדינה, לפי הנחיותיו, והכל בין אם החל המוסד לביקורת בפעולות ביקורת ובין אם לא, ואם החל בפעולות הביקורת – יפסיקן; מועמד שביום התחילה טרם דיווח למוסד לביקורת של המפלגה, ידווח למבקר המדינה לפי הנחיותיו.

ציפי לבני
שרת המשפטים

אריאל שרון
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה